

צמיד היהלומים הנהדר קרץ מתוך חלון הראווה הווינאי. הוא היה דואה לפיסת דקיע משובצת כוכבים. שולקת אמרום על

ידי אחד האלים ונכלא בכלוב של פלדה. דואה היה כי איש לא יוכל להגיע אליו. אולם קארמזין - גדול גנבי

התכשיטים של הדור - חיפש ומצא עצה.

האיש שהיה משוגע אחד

תאת ג'ראלד קארש

אני עומד להתארס.
שפע ברכות.

אבל עדיין לא הכרתי על כך רשמית. אני רוצה לקנות מתנה לארוסתי. ברצוני לקנות לה משהו יפה. למשל, צמיד זה... הוא הראה לי את הצמיד. היה זה תכשיט עצום! אורתי את כל כוחותי כדי לבלום את הרעד שעבר בגופי. המחיר היה אסטרונומי. אבל אין דבר. שום דבר לא היה יקר מדי בשביל ארוסתי - בשביל מרת חונדברוק העשירה כקורת, אלמנתו של מיינהר חונדברוק, בעל האחוזות העיקריות בהורו ההולנדי.

אני מבין, אמר הצורך, אין כל אפשרות לתת מתנה וולה יותר לגברת כזאת.

הגברת אינה מרגישה את עצמה בטוב, אמרתי. כן?

לאמיתו של דבר היא נמצאת כרע בבית-המרפא שלי. אה! הצורך הארוך העז אפילו לשלוח בי קריצת-עין. הוא חשב שהפסיכיאטר הערמומי העלה דג שמן. שלחתי בו מבט מזרחי-אימים.

הייתי רוצה שתבוא עם הצמיד לבית-המרפא שלי. תוכל לבוא אתי ולהראות לה את התכשיט. הייתי רוצה לקנות גם טבעת-אירוסין. לא יקרה מדי. כחמש או ששת אלפים לירות.

זהו זה. המלאכה כמעט ונשלמה. גפנשו למחרת היום. הצורך הניח את הצמיד והטבעת לתוך תיבת-עור וקשר אותה בשלשלת אל זרועו. אחר הראה לי את האקדח הטעון, שהיה מוסתר תחת בית שחיו.

אסור לנו להסתכן, אמר.

נסענו במונית והגענו לבית-המרפא בשעה ארבע. שומר הסף הכניס אותנו פנימה ברוב נימוס. המשרתים החזו קידות והאחיות הרחמניות השתחוו אפיים ארצה. המטפלים כמעט ונשקו את רגלי. בליבו של הצורך לא נותר ספק כי אני הפרופסור בכבודו ובעצמו.

הולכתי אותו לחדר-ההמתנה של הפרופסור ואמרתי: תן לי את הצמיד ואת הטבעת. אראה אותם לארוסתי ואשוב מיד.

בעונג רב! אמר הצורך.

הוא התיר את השלשלת ונתן לי את התכשיטים. לקחתי אותם ונכנסתי למשרדו של הפרופסור.

הם! לחשתי, אל תוציא הגה מפיך. הוא מחכה בחוק. הניחה לי לצאת מן הדלת האחורית. איני רוצה להיות כאן, כאשר יאחזו בו המטפלים.

אני מבין, אמר טרוץ.

הוא נפרד ממני ליד הדלת האחורית. הלכתי לדרכי כשי התשיטים בכיסי.

...

קארמזין חזק עד אשר נתקעו נטפיתיה בגרונו. אחר הש' תעל והלם באגרופיו הענקיים על השולחן, עד אשר טפחתי על גבו. הוא נרגע ואמר:

אכן היתה זו הלצה. הפרופסור יצא החוצה והצורך שאל אותו אם היהלומים מצאו חן בעיני הגברת.

הרבע, אמר הפרופסור.

אבל היהלומים שלי!

הבה ונדון בדבר בשקט.

הצורך התרחח ושלף את אקדחו. טרוץ בעט בו בעיטה אדירה, פרק את נישקו והזעיק את המטפלים. כעבור עשר שניות כבר היה הצורך המסכן לבוש כתונת-משוגעים.

חלפו שנים עשרה שעות בטרם הוברר כי אין הוא אחיו של הדוכס, אלא צורך מרומה. אבל אז כבר היה מאוחר מדי. נמצאתי בדרכי להארשה בלבוש מהארגנה הודי. הצנפי הולם אותי יפה.

אכן, היה זה משעשע! הצמיד היה עצום. האיזמרגד אף הוא היה נהדר. אני אוהב איזמרגדים. הם מביאים לי מזל. היו אלה תכשיטים כבירים.

אבל מה אנו מקבלים כיום? זכוכית, טינופת חסרת-ערך, עפר ואפר! את היהלומים אשר ראינו זה עתה לא הייתי מוכן לקבל אפילו מתנה. לא הייתי מקבל אותם. אף אם היו משלמים לי! היש בידך כסף לקנות חמש טיגריות? לא? אם כן, נמשיך בסיוול.

וראשון לאנשי-המדע. אולם הוא לא השתעשע עם בני החברה הגבוהה. הוא פשוט עבד. אבל פרויד היה פרויד. האדם המפורסם ביותר אחרי פרויד היה פרופסור טרוץ. טרוץ היה ברנש פיקח. חושבני שהוא היה גם פסיכיאטר טוב. אולם הוא אהב את הכסף ואת המותרות יותר מכל וניצל את המטורפים השונים במידת האפשר. בנות החברה הגבוהה זרמו לבית-המרפא שלו מכל קצות אירופה ואמריקה. וביתו המפואר היה מלא משרתים רבי-רושם.

ברגע בו זכרתי את טרוץ, ידעתי כי היהלומים יהיו שלי. מבינים אתם, הוא היה ידוע לכל, אולם איש לא הירבה לצלם אותו. מדי פעם בפעם היה אחד מתצלומיו מופיע בעתוני החברה הגבוהה: הוא היה גבר מגודל, בריא-ישר, בעל שפם דומה לזה של הקיסר וילהלם. כל זה התאים לתוכניו. תי על כן נכנסתי בוקר אחד למשרדו ושלפתי מכיסי כרטיס-ביקור של אחת המשפחות האצילות ביותר בצרפת.

אני הדוכס דה-בורגון, אמרתי.

הוא נהם כחול מפונק, מפני שהדוכס דה-בורגון היה אחד האנשים העצירים ביותר בעולם.

יש ברצוני להיועץ בך, אמרתי. אבל העניין הינו עדין ביותר. הוא נוגע באחי האומלל.

כן?

אחי הינו בריא מכל הבחינות, אלא שיש לו נטיה אחת בלתי-נורמאלית.

מה הנטיה, אדוני הדוכס?

יש לו נטיה אחת הגורמת לנו צער רב.

אל דאגה, אדוני.

אם מישהו מדבר באוזניו על תכשיטים, הוא מתחיל ל'השתולל'.

מעניין מאוד!

כל הזכרה של תכשיטים מביאה אותו לידי התפרעות חסרת-שחר, אמרתי, תחילה חשבנו כי זה יחלוף, אבל מצבו הולך ורע. עתה הוא משתולל אפילו שעה שהוא חושב על תכשיטים. אנו מודאגים עד מאד.

אני משתתף בצערך, אמר טרוץ.

אם תצליח לרפא אותו, תוכל לדרוש כל סכום שתרצה. אני מוכן לתת את כל הונו, ובלבד שתרפא את אחי היקר.

אשמח לעזור לך.

אבל, אמרתי, בחודאי ברור לך כי אסור לאחי לדעת שהוא מובא לטיפול בבית-המרפא פסיכיאטרי.

בחודאי שלא.

אני מתכוונן להביאו לכאן בתואנה כלשהי ולהשאיר אותו בידך.

רעיון טוב. מתי אתה מתכוונן להביא אותו?

מחר, אמרתי, באיזו שעה?

בשעה ארבע?

ממזין!

הוא רשם את השעה בפניקסו.

ועתה, אמרתי, עליך לקבל לפחות חלק משכרך למפרע.

הדבר לא ייתכן.

אבל אני עומד על כך, פרופסור.

ניחא, אם אתה עומד על כך, אני נאלץ להסכים.

...

הוצאתי מכיסי ארנק שמן כמו חזיר. שלפתי מתוכו עשרת אלפים שילינגים והטלתי אותם על השולחן. הוא הורה לי.

הבלים! אמרתי, ועתה הואילא נא להודיע למשרתיך כי עליהם להכניס אותי ואת אחי לחדר-ההמתנה שלך מבלי להרבות בשאלות.

בהחלט, אדוני הדוכס. אעשה זאת בעונג רב. אני מודה לך מאד.

יופי! הכל היה חלק כמו חמאה. יצאתי משם והלכתי ישר אל הצורך. נכנסתי למשרדו ושליתי מכיסי כרטיס-ביקור.

איוה כרטיס? מובן מאליו שהיה זה כרטיס הביקור של פרופסור טרוץ, מנהל בית-המרפא המפורסם.

אני פרופסור טרוץ, אמרתי.

כן? אמר הצורך.

אבנים יקרות! אמר קארמזין בתחבו את חטמו לתוך חלון-הראווה של הצורך, הבלים! אני יודע את כל אשר אפשר לדעת על אבנים יקרות. הבט וראה. אינה מחיר נקצב ליהלום זה? שלוש מאות ועשרים והמש לירות תמורת חתיכת-טינופת זהובה? רעות-רוח! הוא שחה בדיוק מאה ושבעים וחמש לירות. אלא שבני-אדם אוהבים אבנים גדולות. ביחוד הנשים. הן מבכרות יהלום עלוב, חסר-גוון וגדול כמו אגוז על-פני אבן קטנה, צחורה ומושלמת. אני אוהב יהלומים. הרביתי לאסוף אותם.

קניתי אותם? שאלתי.

רק שוטים קונים יהלומים, אמר קארמזין בנעצו מבט רעבתני באיזמרגד ירוק, הדבר הנכון ביותר הוא לגנוב אותם. קרוב לחדאי שאני הייתי גדול גנבי אבני-החן של כל הדורות.

שמע, השמעת אי-פעם על פרשת בצנזורפר? צמיד יהלומים שערכו עשרים אלף לירות, ואיזמרגד שערכו חמשת אלפים נעלמו מבלי להשאיר עקבות.

כן, אמרתי, דומה כי קראתי משהו על פרשה זו.

אני טילקתי תכשיטים אלה, אמר קארמזין בגאווה.

זוהי אחת הפרשות המסתוריות, אשר לא פוענחו, הלא כן? שאלתי.

שטויות! אמר קארמזין, אין בעולם פרשות שלא פוענחו. תמיד נמצא מישהו שיוודע את הפתרון. האם כל פרשה אשר לא נפלה לידיהם הגדולות והאדומות של השוטר רים היא פרשה מסתורית? הבלים! ידידי הצעיר, דע לך כי רוב בני-האדם הם מטומטמים בחסד עליון.

בוא, אמרתי, הבה ונתרחק מחלון-הראווה.

הבלים! מה יש בו בחלון-הראווה זה? טינופת. מוזן עופות. אפשר לקנות את כל בית-המסחר בעשרים אלף לירות. איני מעוניין בקטנות. בסדר, הבה ונגך. היש לך כסף לקנות כוס תה?

בכיסי רק שלושה פני.

גם לי יש רק שלושה פני.

הוצאתי את הכסף.

נכנסנו לבית-קפה וקארמזין הזעיק את המלצרית והזמין תה ביוהרה של מיליונר.

דיברת על צמיד-יהלומים.

על פרשת בצנזורפר? הבה ואספר לך.

זה קרה בחינה, פתח קארמזין, התגוררתי שם לפני שנים מספר. חיינה היתה עיר יפה. היא היתה מלאה כסף. הייתי עשיר כקורת. נשים היטו אחרי ברחוב. הגברים חרקו שן, בראותם אותי. הייתי גבר עצום! ממש חלום! אבל עליך להקשיב לסיפורי עד תומם.

...

יום אחד, כאשר טיילתי ברחובות-העיר, ראיתי משהו שרץ חק את מכטי. הדבר נראה כרקיע קטן, משובץ כוכבים, שגלקח עליי אל ונכלא בתוך חלון-הראווה מסורג.

היה זה צמיד-יהלומים. איוה צמיד! מי היה מאמין שבגביש-יפחם פשוטים מסוגלים להכיל אור כה רב?

מובן מאליו שעל הצמיד לא התנוסס כל מחיר. איש אינו יכול לקבוע מחיר לירח! אבל אני חישבתי ומצאתי כי הוא שווה עשרים אלף לירות טבין ותקילין. במותי חלפה המח שבה כי הגורל הביאני לחינה אך ורק כדי לקחת את הצמיד - ובו ברגע גמלה בי החלטה נחושה לגנוב אותו.

הלכתי משם והלאה ושקעתי במחשבות. כאשר אני חושב מתרחש משהו מיוחד במינו. רצוני לומר כי איני חושב לשוא. הרי אני גאון.

באותם הימים היתה ווינה מולדת הפסיכיאטריה. כל מטורף פיה-עולם נזעקו לווינה כדי לעסוק במדע החדש, או להרפא מתסביכים מסויימים מן העין. הפסיכיאטריה הפכה לשגוען חדש. איני מכחיש כי ישנם אנשים מסויימים הזקוקים לטיפול פסיכיאטרי. אבל אין כוונתי לאלה הממהרים אל הפסיכיאטר רים להרפא. כל אלה צריכים להרפא אך ורק מתשוקתם להרפא.

מובן מאליו שהיה שם פרויד. אותו גאון היה ראש